

נכבה והישרדות: סיפורם של הפלסטינים שנותרו בחיפה ובגליל, 1948-1956

עאדל מנאע

הוצאת מכון ון ליר / הוצאת הקיבוץ המאוחד

תוכן העניינים

הקדמה

- 9 בראשית היה הסיפור
- 13 אנחנו והיהודים
- 14 בין זיכרון להיסטוריה

מבוא

- 18 כרוניקה של הישרדות
- 19 מציאות בהתהוות
- 21 מדיניות של טיהור אתני
- 24 פרדיגמת הישרדות
- 26 מצב המחקר וחלוקת העבודה האקדמית
- 29 הנכבה והשורדים בספרות
- 31 השימוש בעדויות שבעל פה במחקר ההיסטורי
- 35 על הספר

פרק ראשון

- 44 הנכבה ומשמעויותיה בשנת 1948
- 44 שורשי הנכבה
- 50 מלחמת 1948 מנקודת מבטם של השורדים
- 64 כיצד שרדה נצרת ומדוע
- 71 גורלה של עיר השורדים: תם ולא נשלם
- 73 הפוגה מורטת עצבים
- 77 על החברה הפלסטינית ומנהיגיה: יוזמות מקומיות
- 80 הספרות הפלסטינית המוקדמת על הנכבה

פרק שני

- 86 השלמת כיבוש הגליל במבצע חירם
- 89 בחזית המערבית של כיס הגליל: כפרי בקעת בית הכרם
- 99 עילבון: טבח, גירוש ומעצרים
- 105 אימה ופחד גם ביישובים אחרים
- 110 מבצע חירם: עקירה וחורבן
- 113 הטבח במג'ד אל-כרום
- 120 גורל הכפרים ברצועת גבול הלבנון
- 124 סיכום: הערבים בגליל בסוף שנת 1948

פרק שלישי

- 131 הקומוניסטים הערבים: אמונה בשותפות הדרך
הדרוזים: ברית דמים עם ישראל 132
135 הקומוניסטים והציונות: מהפך תודעתי או הליכה בתלם?
138 הוויכוח על החלטת החלוקה ועל הקמת המדינה היהודית
המשך המהפך: מתמיכה בחלוקה לתמיכה בישראל 142
145 שותפים להקמת המדינה היהודית ולניצחונה
150 קיץ 1948 בנצרת ובחיפה: מנכבשים לשורדים
155 חציית הקווים: להפוך לקומוניסטים ישראלים
אוקטובר 1948: מהלכים מכריעים 158
העיתונות הקומוניסטית 161
169 סיכום: הקומוניסטים הערבים כשותפים בניצחון ישראל

פרק רביעי

- 171 ספק אזרחים ספק נתינים עוינים: המשך הגירוש והמלחמה במסתננים
המשך הגירוש ומניעת השיבה 173
176 חסימת דרכי השיבה וגירוש ה"מסתננים"
גירוש נרחב במג'ד אל-כרום 181
186 מחאות והתנגדות לנוכח מעשי הגירוש
192 עידוד הגירת פלסטינים מישראל
סיכום 194

פרק חמישי

- 196 סאגה נמשכת: סיפורם של כפרים, סיפורם של אנשים
מג'ד אל-כרום: ייסורי הפליטות והשיבה הביתה 197
ניסיונות השיבה לכפר שעב 200
תרשיחא: עמידה נחושה 202
שיבתם של תושבי עילבון 207
גירושם ושיבתם של תושבי עילוט 212
יציאתם וחזרתם של תושבי כפר קרע 215
גלות ושיבה: סיפורם של אנשים 217
224 פליטים בארצם: הנפקדים-הנוכחים
הישרדות ביישובי המשולש 230
סיכום 241

פרק שישי

- 242 השורדים והממסד הישראלי
244 חיים בצל הממשל הצבאי
246 החוק בשירות מדיניות השליטה והפיקוח
248 בין הפוליטי למשפטי: מאבק בשירות הממשל הצבאי
251 ייצוג משפטי
258 בית המשפט העליון: זירת המאבק על צדק והגינות
269 התנגדות לא מאורגנת
272 המבחן של גיוס הערבים לצבא
275 השורדים והממסד ביפו: סיפורים מן החצר האחורית של תל אביב

פרק שביעי

- 286 הבחירות והתנהגותם הפוליטית של השורדים
287 בין המערכה הצבאית למערכת הבחירות
290 הבחירות הראשונות, ינואר 1949
297 שיבה ופוליטיקה: החזרת יריבים של מק"י
305 הבחירות לכנסת השנייה, יולי 1951
312 בין הפטיש לסדן: פוליטיקה של שורדים עצמאיים
316 הבחירות לכנסת השלישית, יולי 1955
319 מק"י בין מהפך למהפך, 1948-1957

אפילוג

- 326 מהישרדות להתבססות
328 ראשיתו של מפנה
329 ניצנים של התארגנות פוליטית
332 ראשית ההתנגדות

רשימת המקורות

נספחים

- 351 מפתח השמות והעניינים